

Az óvoda bemutatása:

A Monoki Micimackó Egységes Óvoda és Bölcsőde kellemes vidéki környezetben álló régi, felújított épületben működik a római katolikus templom szomszédságában. Kossuth Lajos születési helye változatos, sajátos hangulatú környezetet jelent: Kossuth Múzeum, Andrassy kastély, Monaky-kastély, több száz éves templomok, Kálvária. A természeti környezet páratlan: hegyek, dombok ölelésében magasan fekszik az óvoda, a játszó udvaron és a templomkertben gesztenye és hársfák teszik változatossá a négy évszakot. Mókusaink, cinegék, csuszkáink, a fakopácsok állandó vendégeink, sok szép percet szerez a megfigyelésük. A klíma kellemes, bár télen itt van a leghidegebb a környéken.

Az óvodában három gyermekcsoport működik, 45 gyermek jár ide, közülük egy csoportban öt fő 2 éves korú bölcsődés gyermeket is ellátunk. A hat óvodapedagógus állásból egy kolléga kisbabáját neveli, egy betegség miatt távol van, ezért a helyettesítésük a napi rutin része.

Nem minden ideális. A családok többsége nehézségekkel küzd, gyermekeik halmozott hátrányokkal érkeznek az óvodai közösségbe. A mélyszegénység, a munkanélküliség, a közmunkafoglalkoztatásra, mezőgazdaságban végzett szezonális napszámokra szűkült munkalehetőségek nem szolgálják a szociális nehézségek felszámolását.

A gyermekek szükségleteinek ellátásába a prioritás azzal kezdődik, hogy ne legyenek éhesek, a foglalkoztatásukban használt eszközök rendeltetésre álljanak, az ünnepekről, rendezvényekről ne maradjanak távol, mert nincs megfelelő öltözködésük, ezért korán van a reggeli, az eszközöket is adjuk, és ünneplő ruhát, „kopogós cipőt”, úszó felszerelést is tudunk adni, ha éppen az kell. A szülők legnagyobb része elemi szinten sem tud hozzájárulni az óvodás gyermekek ellátásához, nálunk egyetlen szülő sem fizet étkezési térítési díjat, mert mindenki jogosult a kedvezményre.

A gyermekeink számára ezért minden lehetőséget megragadunk, hogy az óvodai élet keretein belül, --akár azon túl,- hátrányaikból adódó nehézségeik csökkenjenek, az esélyekhez való hozzáférés valós lehetőség legyen. Az itt élő családok szeretik a gyermekeiket, nem tapasztalunk bántalmazást, kirívó veszélyforrásokat az óvodásoknál, örömmel járatják gyermekeiket az óvodába. A településen minden itt élő gyermek óvodai felvétele megoldott.

A különböző pályázati források (IPR, EFOP), támogatók segítségével igyekszünk megteremteni a feltételeket a gyermekeinknek, hogy boldog óvodás éveket töltsenek nálunk.

A jólétük megteremtésében, képességeik kibontakoztatásában, készségeik fejlesztésében, érzelmeik, tudásuk, kapcsolati és kommunikációs adottságaik gyarapításában elszánt, jól képzett pedagógusok, munkatársak vesznek részt. Szerető elfogadással munkálkodnak az óvodában.

Nyitottak az új eljárások megismerésére és bevezetésére, szívesen járnak továbbképzésekre, a tapasztalataikat beépítik a napi munkába.

Így találkoztunk: a „Látható Hangok” és mi.

2013-2014-ben minden pedagógus részt vett a **szerencsi továbbképzésen**. A megismert program bevezetését nagyban segítette a kapott segédanyag, amelynek használata a mindennapok részévé vált:

 Antal Lundström Ilona: A zene ajándéka

 Antal Lundström Ilona: Esztétikai foglalkozások 3-8 éves gyermekek kommunikációs fejlesztéséhez Módszertani segédkönyv az oktatócsomag használatához

 Antal Lundström Ilona: Vidám zenészek 120 népi gyermekjátékdal + **2db CD** a dalok zenei felvétele

 Antal Lundström Ilona: Kalandozások a hangok birodalmában Munkalapok a hang-jel kapcsolat gyakorlására + **2 db CD** a hang élmények biztosításához

A Munkalapok minden gyermek számára biztosítottak

A pedagógusok módszertani szabadsága érvényesül, nem kötelező a program használata, ezért aki csak elemeket emel is ki belőle, önként és örömmel teszi.

Antal Lundström Ilona professzor asszony személyében egy nyitott, közvetlen, probléma érzékeny embert ismertünk meg, akinek szemléletmódja, pozitív kisugárása, elszánt tenni akarása példa értékű számunkra.

A vele való személyes kapcsolat mindvégig a segítségünkre volt, mert bármikor kerestük elérhető volt, és válaszolt a felmerülő kérdéseinkre.

Miért is jó a „Látható Hangok” a nehéz sorsú gyermekek nevelésében?

A zenei nevelés Kodály országában, az óvodapedagógus képzésben a vérünkbe ivódott. A „Látható Hangok” egy új színfolt, ami frissíti a megszerzett tudást és ráirányítja a figyelmet arra, hogy a közös ének, énekes játék, a hangok és ritmusok birodalma mennyi sokszínű élmény adhat. A másféle, a megszokottól eltérő zenei anyagból választani a jól képzett pedagógusnak nem lehet gond. A dalok kiválasztása, tanítása számunkra nem okozott nehézségeket, ugyanakkor az ismeretlen dallamok elnyerték a kicsik és a rendezvényeken a szülők tetszését is. A CD lemezek használata új élmények forrása a gyermekeinknek, szívesen használjuk azokat. A hangoktól eljutni a jelig nem egyszerű dolog egy óvodásnak. A változatos zenei tevékenységek azonban nagyobb ablakot nyitnak a világra, ahonnan kitekintve több forráshoz juttathatjuk a gyermekeinket. A pedagógus pályán érvényes igazán az élethosszig tartó tanulás, hiszen minden új gyermek érkezésekor előről lehet kezdeni. Ez teszi gazdaggá és örömtelivé a mindennapi munkát, enélkül nincsenek siker kritériumok. Ehhez viszont a pedagógusoknak nyitottnak kell lenniük, hogy a gyermekek egyéni és élettani szükségletei szerint hadra fogható módszertani tudást birtokoljanak és azokat szükség szerint elő is tudják hívni.

Brunszvik Teréz írja: ***„Gyermekekkel foglalkozni minden bizonnyal a leghálásabb munka, ami a földünkön osztályrészünknek jutott, de saját tökéletességünket is ez mozdítja előre.”***

Évek óta hangoztatom, hogy a ránk bízott gyermek nem lesz még egyszer óvoda, amit nem adunk meg neki, azt elvettük tőle. Ez felelőssé tesz bennünket abban, hogy

ismerjük fel a gyermekek változatos szükségleteit, és azokhoz rendeljük napi pedagógiai és didaktikai tevékenységeinket. Ebben partnereim az óvodapedagógus kollégák is.

A zene olyan közös nyelv, ami rendkívül örömteli, óvodában nincs kudarc, fejlesztő hatása a pozitív transzfer révén nemcsak a zenei adottságokat befolyásolja, az esélyek teljesen azonosak, a kiemelkedés, a fejlődés lehetősége korlátok nélkül biztosított. A „tisztá forrás” az esélyekhez való hozzáférés egyik leghatékonyabb eszköze.

Az intenzív zenei tevékenységünk biztosan hatott arra, hogy az értő beszéd szintje változott – remélhetően az értő olvasást készíti elő, kevesebb a beszédhiba, egyetlen gyermeknek gond az „r” hang képzése, szerialitásuk fejlődött, a ritmusokhoz kapcsolódó játékos fejlesztések a ritmusérzék gyarapodásán túl segítették a nagymozgás rendezettségének fejlődését, a dalos játékok alkalmazásával a téri irányok érzékelése javult. Kitartásuk, figyelmük erősödött, figyelemmegosztásuk fejlődött, elvont gondolkodásuk, fantáziájuk tapasztalhatóan sokat formálódott.

A hallás fejlesztés segíteni fog az írás tanulásban, ahol a hangok jelle alakításának technikai előkészítését jelentheti a „Látható hangok” program. Amit az óvodában játékosan elsajátítanak a gyermekek, az segíteni fogja őket abban, hogy kudarc nélkül teljesítsék az iskolai elvárásokat.

Fejlődött a kommunikáció, az egyéni adottságok látványosan fejlődtek, a csoport szocializáció kedvezően formálódott: nincs kirekesztés, segítik egymást a nehézségek leküzdésében, baráti kapcsolatok alakulnak. A szeretetteljes légkör kialakításához ez elengedhetetlen. A zenei tevékenységek közben nincs, vagy kevés a gyermekek közötti konfliktus, (játékok szerepeinek elosztása) csökkennek a magatartás zavarral terhelt gyermek nevelésének gondjai, sok a változatos mozgás. Amikor túl hangosak, vagy várakozni kell és türelmetlenek, akkor egy elkezdett dal csodákra képes és kíméli az óvónéni hangszálait.

A kutatási program

Örömmel vettük a felkérést és igyekeztünk minden elvárásnak megfelelni. A feladatokat megosztottuk, a két nagy-középső csoportban Soltész Györgyi kollégával párhuzamosan végeztük a „Látható hangok” beépítését a zenei nevelésbe. Sokszor egyeztetünk, elemeztük, értékeltük a munkánkat, bevált gyakorlatunkat megosztottuk egymással. A kiscsoportban dolgozó Breitenbachné Simko Gyöngyi óvodapedagógus a DIFER vizsgálatok rendszeres végzésével járult hozzá a csapatmunkához.

A Szegedi Tudományegyetem oktatói, dr. Józsa Krisztián egyetemi docens, intézetvezető helyettes Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézet és dr. Gévainé dr. Janurik Márta főiskolai docens a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Kar - végezték a kutató munkát, az óvodai vizsgálatokat, méréseket pedig Enghyné Zergi Márta református lelkész, zenepedagógiához értő módon végezte az óvodában a program ütemezései szerint. A kapcsolattartás a kutatókkal együttműködő, természetes és hatékony volt. Akikkel kapcsolatba kerültünk kivívták személyes tiszteletünket, a kutató munkájuk elismerését.

Nem vizsgáztattak bennünket, ezért a kezdeti aggodalmaink feleslegesnek bizonyultak, jólesően vettük tudomásul, hogy partnerként kezelnek minket.

A kutató program nem befolyásolta az óvodai nevelést, a kutatáshoz kapcsolódó feladataink teljesíthetők voltak, a helyszíni kutatások szervezése rugalmas volt.

Nagyon vártuk az eredményeket. Örömmel értesültünk arról, hogy a gyermekek vizsgálatai bebizonyították: érdemes új utakat keresni.

A filmfelvétel nem pusztán az óvoda életében volt jelentős, de felkeltette a szülők a helyi emberek érdeklődését. A szülők visszajelzése szerint büszkeséggel töltötte el őket, hogy gyermekeik résztvevői lehettek a kutatási programnak és a forgatásnak.

A stáb munkája minden elismerést megérdemel. A gyermekek – (és mi felnőttek is) – izgatottan várták a számukra ismeretlen vendégeket, napokig örömmel emlegették, amit a kameráról, forgatásról megtudtak. A forgatás után jó volt látni, hogy elégedettek a saját teljesítményükkel. Mi pedagógusok örültünk a gyermekek sikerélményének és jó érzéssel tölt el bennünket, hogy a mi óvodánkban ilyenek a mindennapok.

Mi az, ami a „Látható Hangok” fenntarthatóságát, létjogosultságát bizonyítja?

Nem merev szabályok szerint kell kötelezően alkalmazni. Mobilitása révén modulként építhető be az óvodai zenei nevelésbe. A bevált jó gyakorlatok közé tehető, nem okoz zavart a tervezése, a felkészülést pedig a kapott szakmai csomag nagyban segíti. Letisztult a használata közben, ezért biztonságos az alkalmazása a nevelő munkában.

A szakmai csomag révén a gyermekeink és mi pedagógusok korlátlanul hozzáférünk a segédeszközökhöz, azokat bármikor használhatjuk.

A kutatási eredmények egyértelműen bizonyítják hatását a gyermeki személyiségfejlesztésre.

Mindezek alapján a „Látható Hangok” a létjogosultságát bebizonyította, megismertetése a pedagógus társadalommal, bevezetése a pedagógus képzésbe hozzájárulhat a sokszínű módszerkultúra alakításába.

Köszönjük Antal-Lundström Ilona professzor asszonynak és mindenkinek, aki a program során segítette nevelőmunkánk eredményessé tételét és a ránk bízott gyermekek esélyeinek növeléséhez hozzájárultak.

Kívánunk nekik jó egészséget, további sikereket a „Látható Hangok” program és mindennapi munkájuk folytatásában.

„Az ember hivatása, hogy megismerje az igazságot, szeresse a szépet, kívánja a jót, és cselekedje a legjobbat.”

Ludwig van Beethoven

Üdvözlettel:

Monok, 2017. november 26.

Nagy Lajosné Gréti

a Monoki Micimackó Egységes Óvoda, Bölcsőde vezetője

A beszámoló szerzője, **Nagy Lajosné Gréti**, a monoki óvoda legendás vezetője a közelmúltban tragikus hirtelenséggel elhunyt. Dr. Antal-Lundström Ilona professzor asszony – egykori kiváló kollégája emlékére – a Parlando figyelmébe ajánlotta Gréti fenti írását, amely jól mutatja a vidéki, a nehéz helyzetben is helytálló óvónőink emberi nagyságát és szakmai tudatosságát, ami az alábbi film alapján is követendő példa lehet a jelen és jövő óvodapedagógusainak:

https://www.youtube.com/watch?v=5K8_8LxQLA4

Kedves Gréti!

Megrendülve hallottam, hogy nyugdíjazásod után pár nappal egy reggel nem ébredtél fel. Mint a hűséges katona, aki teljesítette feladatát és elment pihenni. Mi másféle pihenést reméltünk, mi mind, akik szerettünk és tiszteltünk. Egész életedet a kicsik segítésére, nevelésére szántad. Tudom, hogy nemcsak a gyerekek, de a volt beosztottjaid is hálásan gondolnak vissza Rád, hiszen a Nálad szerzett segítő, támogató tapasztalatok után mindannyian vezető óvónőként mentek tovább új munkahelyükre. Emlékedet és szakmai, emberi nagyságodat soha nem felejtjük el.

Pihenj békében, Kedves Gréti!

Dr. Antal-Lundström Ilona